

Про проведення державної підсумкової атестації у загальноосвітніх навчальних закладах, у 2016/2017 навчальному році

Лист МОН № 1/9-149 від 13.03.17 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

№ 1/9-149 від 13 березня 2017 року

Департаменти (управління)
освіти і науки обласних,
Київської міської державних
адміністрацій

Про проведення державної підсумкової атестації у загальноосвітніх навчальних закладах, у 2016/2017 навчальному році

Відповідно до пункту 2 розділу II Положення про Державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30 грудня 2014 року № 1547 (далі МОН України), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 лютого 2015 року за № 157/26602, надсилаємо орієнтовні вимоги до проведення державної підсумкової атестації учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти у 2016/2017 навчальному році та змісту атестаційних завдань, що додаються.

Заступник міністра Павло Хобзей

ЗАТВЕРДЖУЮ
заступник Міністра
освіти і науки України
П. К. Хобзей

Орієнтовні вимоги до проведення державної підсумкової атестації учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти у 2016/2017 навчальному році Загальні положення

Державна підсумкова атестація (ДПА) в 2016/2017 навчальному році проводиться відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30 грудня 2014 року № 1547 (далі МОН України), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 лютого 2015 року за № 157/26602, та наказу МОН України від 20.10.2016 № 1272 «Про проведення державної підсумкової атестації учнів (вихованців) загальноосвітніх навчальних закладів у 2016/2017 навчальному році» із змінами, внесеними наказом МОН від 30.12.2016 № 1696 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 20 жовтня 2016 року № 1272».

Строки проведення державної підсумкової атестації випускників загальноосвітніх навчальних закладів I і II ступенів визначаються педагогічною радою і затверджуються відповідним наказом керівника навчального закладу до 05 квітня 2017 року.

Атестація у загальноосвітніх навчальних закладах I і II ступенів проводиться за місцем навчання у письмовій формі. Завдання для проведення атестації укладають вчителі навчального закладу, відповідно до затверджених міністерством орієнтовних вимог до змісту атестаційних завдань, і затверджує керівник навчального закладу. Завдання мають відповідати державним вимогам до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, визначеним навчальними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

У школах (класах), у яких вивчення предметів здійснюється мовами національних меншин чи іноземними мовами, атестація може складатися мовою вивчення предмета.

У загальноосвітніх навчальних закладах I ступеня державна підсумкова атестація проводиться з трьох предметів: української мови, літературного читання, математики. У загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням або вивченням мов національних меншин учні можуть додатково проходити державну підсумкову атестацію з четвертого

предмета: мови національної меншини. Рішення про проведення державної підсумкової атестації з мови національної меншини приймається педагогічною радою на підставі письмових звернень батьків (одного із батьків) або їх законних представників і затверджується наказом керівника навчального закладу.

Оформлення атестаційної роботи (зразок)

Атестаційна робота оформлюється письмово на аркушах зі штампом школи, дотримуючись вимог оформлення письмових робіт, до прикладу:

*Робота
на державну підсумкову атестацію
з української мови за курс початкової (основної) школи
учня (учениці) 4(9) класу
(прізвище, ім'я, по батькові у формі родового відмінка)*

На другій сторінці на перших двох рядках записують вид роботи та назву тексту, до прикладу:

*Диктант
Тарас Шевченко*

У верхній лівій частині титульної сторінки подвійного аркуша ставиться штамп загальноосвітнього навчального закладу. На ньому зазначається дата, до прикладу: 05.06.2016 р.

Підписування роботи починається на сьомому рядку титульної сторінки.

Оформлення відповідей на завдання атестаційної роботи

Оформлення відповідей на завдання атестаційної роботи здійснюється учнем (ученицею) на аркушах зі штампом навчального закладу або на спеціальному бланку відповідей, що розробляється навчальним закладом. У чистовому варіанті атестаційної письмової роботи виправлення (крім лексичних, орфографічних помилок) вважаються помилкою і не зараховуються як правильні відповіді.

Орієнтовні вимоги до змісту атестаційних робіт

4 клас

У загальноосвітніх навчальних закладах державній підсумковій атестації (далі атестація) підлягають результати навчальної діяльності учнів четвертих класів з української мови (мови і літературного читання) та математики.

Атестація з української мови учнів, які почали вивчати її в поточному навчальному році, здійснюється за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють.

Атестація з кожного предмета проводиться письмово **у формі підсумкових контрольних робіт**.

Контрольні роботи проводяться в загальноосвітніх навчальних закладах відповідно до календарного планування на другому чи третьому уроці, окрім понеділка і п'ятниці, а також днів перед і після святкових.

На **проведення** контрольної роботи відводиться 1 академічна година (один урок): 5 хв. – на пояснення змісту роботи та інструкції щодо її виконання і 35 хв. – на її виконання.

Тексти підсумкової контрольної роботи вчитель записує до початку уроку на дошці або заздалегідь друкує на окремих аркушах і перед уроком роздає кожному учневі.

Оцінювання підсумкових контрольних робіт здійснюється відповідно до «Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» (наказ Міністерства від 13.04.2011 [№ 329](#), зареєстрований у Міністерстві юстиції України 11 травня

2011 р. за № 566/19304, наказ Міністерства освіти і науки України від 19.08.2016 р. [№ 1009](#) «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 № 1222»).

Додаткові підсумкові контрольні роботи у 4-х класах не проводять.

Зміст завдань для підсумкових контрольних робіт формується відповідно до державних вимог щодо навчальних досягнень учня/учениці, визначених чинними навчальними програмами для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Завдання для підсумкових контрольних робіт розробляються методичним об'єднанням учителів (кафедрою) початкових класів загальноосвітнього навчального закладу (вчителем початкових класів у школах з малою наповнюваністю учнів) відповідно до розділу II («Особливості конструювання змісту підсумкових контрольних робіт з навчальних предметів, з яких проводять атестацію») Орієнтовних вимог до змісту атестаційних завдань для проведення ДПА у 4-х класах загальноосвітніх навчальних закладів у 2017-2018 н.р. і затверджуються адміністрацією навчального закладу.

При підготовці завдань для підсумкової контрольної роботи необхідно враховувати такі аспекти:

- перевірка підлягає навчальний матеріал, що опановувався учнями впродовж навчання в початковій школі;
- контрольна робота повинна містити компетентнісно-орієнтовані завдання різних рівнів складності;
- кількість і обсяг завдань мають бути оптимальними для виконання впродовж часового проміжку, відведеного на контрольну роботу;
- тестові завдання бажано формулювати в одному стилі: або у формі запитання, або спонукання;
- завдання для проведення підсумкової контрольної роботи готують у двох рівноцінних варіантах (окрім текстів для диктанту).

Особливості конструювання змісту атестаційної роботи з української мови

Зміст підсумкової контрольної роботи може бути сконструйовано у двох комбінаціях (за вибором учителя).

I комбінація підсумкової контрольної роботи з української мови формується з тексту для диктанту або списування (з пропущеними орфограмами) для виявлення правописних умінь і завдань до тексту: творчого - на побудову зв'язного висловлювання для перевірки мовленнєвих умінь та завдань для перевірки мовних знань.

Вимоги до змісту завдань і їх оцінювання подано у таблиці 1.

Таблиця 1

Вимоги до формування змісту I комбінації підсумкової контрольної роботи з української мови

№ з/п	Види завдань	Кількість завдань	Кількість балів за кожне правильно виконане завдання	Максимальна кількість балів

1.	Диктант або текст для списування з пропущеними орфограмами обсягом 50-55 слів і кількістю орфограм 25% від загальної кількості слів у тексті, у тому числі 2 слова з переліку передбачених у програмі слів, значення, вимову і написання яких учні мають запам'ятати. Текст не має містити більше 2 слів на орфограми, вивчення яких не передбачено програмою початкової школи**	1	по 6 балів*	6 балів
2.	Завдання до тексту для перевірки мовних знань	4	по 1 балу	4 бали
3.	Творче завдання до тексту: побудова зв'язного висловлювання з 3-4 речень (для шкіл з навчанням мовами національних меншин – 2-3 речень	1	по 2 бали***	2 бали
Разом		6	-	12 балів

* за кожен допущений у диктанті або списуванні помилку знімається по 1 балу;

** у разі, коли у тексті є слово на орфограму, вивчення якої не передбачено програмою початкової школи, воно заздалегідь записується на дошці і під час виконання роботи учитель звертає увагу дітей на його правильний запис;

*** у творчому завданні виставляють по 1 балу за зміст висловлювання і грамотність, де враховують помилки лише на ті правила, вивчення яких передбачено навчальною програмою.

II комбінація підсумкової контрольної роботи з української мови формується з тестових завдань закритого типу (на вибір однієї відповіді з трьох запропонованих), відкритого типу (з короткою відповіддю і на встановлення послідовності або відповідності для перевірки мовних знань), диктанту або списування тексту з пропущеними орфограмами для виявлення правописних умінь і творчого завдання на побудову зв'язного висловлювання для перевірки мовленнєвих умінь.

Частина роботи (диктант/списування і творче завдання) учень письмово оформлює на аркушах зі штампом школи), дотримуючись вимог оформлення письмових робіт з мов. Тестові завдання виконує на аркуші, виданому вчителем.

Вимоги до змісту завдань і їх оцінювання подано у таблиці 2.

Таблиця 2

Завдання для до формування змісту II комбінації підсумкової контрольної роботи з української мови

№ з/п	Види завдань	Кількість завдань	Кількість балів за кожне правильно виконане завдання	Максимальна кількість балів
1.	Диктант або текст для списування з пропущеними орфограмами обсягом	1	по 3 бали*	3 бали

	25-30 слів (для шкіл з навчанням мовами національних меншин – 20-25 слів) і кількістю орфограм 25% від загальної кількості слів у тексті, у тому числі 1 слово з переліку передбачених у програмі слів, значення, вимову і написання яких учні мають запам'ятати. Текст не має містити більше 1 слова на орфограми, вивчення яких не передбачено програмою початкової школи**			
2.	Завдання закритого типу з вибором однієї відповіді серед трьох пропонуванних варіантів	3	по 1 балу	3 бали
3.	Завдання відкритого типу на встановлення послідовності або відповідності між 6 компонентами	1	по бали*** 2	2 бали
4.	Завдання відкритого типу з короткою відповіддю	1	по бали*** 2	2 бали
5.	Творче завдання: побудова зв'язного висловлювання з 3-4 речень (для шкіл з навчанням мовами національних меншин – 2-3 речень)	1	по бали*** 2	2 бали
Разом		7	-	12 балів

* за кожен допущений у диктанті або списуванні помилку знімається по 1 балу;

** у разі, коли у тексті є слово на орфограму, вивчення якої не передбачено програмою початкової школи, воно заздалегідь записується на дошці і під час виконання роботи учитель звертає увагу дітей на його правильний запис;

*** у творчому завданні виставляють по 1 балу за зміст висловлювання і грамотність, де враховують помилки лише на ті правила, вивчення яких передбачено навчальною програмою.

Особливості конструювання змісту атестаційної роботи з літературного читання

Зміст підсумкової контрольної роботи може бути сконструйовано у двох комбінаціях (за вибором учителя).

I комбінація підсумкової контрольної роботи має формуватись з тексту для читання мовчки для перевірки сформованості навичок читання, завдань до тексту для перевірки розуміння змісту прочитаного, уміння працювати з текстом і творчого на побудову висловлювання власної думки до змісту прочитаного.

Письмову частину роботи (творче завдання) учень оформлює на листочках зі штампом школи. Інші завдання виконує на аркуші з текстом, виданому вчителем.

Вимоги до змісту завдань і їх оцінювання подано у таблиці 3.

Таблиця 3

Вимоги до формування змісту I комбінації підсумкової контрольної роботи з літературного читання

№ з/п	Види завдань	Кількість завдань	Кількість балів за кожне правильно виконане завдання	Максимальна кількість балів
1.	Текст (незнайомий учням) для самостійного читання з мови навчання обсягом 330-390 слів, (для шкіл з навчанням мовами національних меншин – 250-310 слів). Кількість слів, які потребують пояснення – не більше 2. Речення у тексті не мають містити більше 12 слів. Стиль тексту – художній.	1	по 4 бали*	4 балів
2.	Завдання до тексту для перевірки розуміння його змісту і вміння працювати з текстом	6	по 1 балу	6 балів
3.	Творче завдання: письмове висловлення власної думки до змісту прочитаного тексту з 4-5 речень***, для шкіл з навчанням мовами національних меншин – 2-3 речень***	1	по 2 бали***	2 бали
Разом		8	-	12 балів

II комбінація підсумкової контрольної роботи з читання має формуватись з тексту для самостійного читання і завдань до тексту для перевірки розуміння змісту прочитаного і вміння працювати з текстом: тестових закритого типу (з вибором однієї правильної відповіді серед трьох пропонованих) і відкритого типу (на встановлення послідовності або відповідності та з короткою відповіддю) і творчого.

Частину роботи (творче завдання) учень письмово оформлює на аркушах зі штампом школи. Тестові завдання виконує на окремому аркуші з тестовими завданнями, виданому вчителем.

Вимоги до змісту завдань і їх оцінювання подано у таблиці 4.

Таблиця 4

Вимоги до формування змісту II комбінації підсумкової контрольної роботи з літературного читання

№ з/п	Види завдань	Кількість завдань	Кількість балів за кожне правильно виконане завдання	Максимальна кількість балів
1.	Текст (незнайомий учням) для самостійного читання з мови навчання обсягом 330-390 слів (для шкіл з навчанням мовами національних	1	по 4 бали	4 бали

	меншин – 250-310 слів). Кількість слів, значення які потребує пояснення – не більше 1. Речення у тексті не мають містити більше 12 слів. Стиль тексту – художній.			
2.	Завдання до тексту закритого типу з вибором однієї правильної відповіді серед трьох пропонованих варіантів	2	по 1 балу	2 бали
3.	Завдання до тексту відкритого типу з короткою відповіддю	1	по 2 бали**	2 бали
4.	Завдання до тексту відкритого типу на встановлення послідовності або відповідності між 6 компонентами	1	по 2 бали**	2 бали
5.	Творче завдання до тексту: письмове висловлення власної думки до змісту прочитаного тексту – 4-5 речень***	1	по 2 бали**	2 бали
Разом		6	-	12 балів

* спосіб читання оцінюється 1 балом(за наявністю /відсутністю артикуляцією), темп читання 3 балами; вчитель враховує обсяг тексту, який учень встиг прочитати за 3 хвилини: повністю-3 бали, не менше 2/3 – 2 бали, не менше половини 1 бал, менше половини жодного балу;

** якщо творче завдання виконано частково, неточно – 1 балом; якщо у творчому завданні учень логічно, правильно висловлює думку, обґрунтовує її, дає свою оцінку вчинкам героїв, описаним подіям, завдання оцінюється 2 балами;

*** бали за письмову частину роботи з читання виставляються без урахування помилок за грамотність.

Перевірку організують таким чином:

- учитель пропонує дітям взяти в руки олівці;
- за вказівкою вчителя діти починають читати текст (мовчки);
- через 3 хвилини вчитель зупиняє читання і пропонує поставити олівцем крапку над словом, на якому зупинився читати учень;
- учитель пропонує дітям продовжити читання тексту до кінця і виконати завдання до нього, працюючи з текстом.

Особливості конструювання змісту атестаційної роботи з математики

Зміст підсумкової контрольної роботи може бути сконструйовано у двох комбінаціях (за вибором учителя).

I комбінація підсумкової контрольної роботи з математики має формуватись з таких основних завдань: складеної задачі на 3 дії; виразу з багатоцифровими числами на визначення порядку дій (з дужками); на порівняння і перетворення величин; знаходження частини від числа; застосування геометричного матеріалу.

Роботу учень письмово оформлює на листочках зі штампом школи, дотримуючись вимог оформлення письмових робіт з математики. Усі письмові обчислення до завдань мають виконуватись у зошиті.

Вимоги до змісту завдань і їх оцінювання подано у таблиці 5.

Таблиця 5

Вимоги до формування змісту I комбінації підсумкової контрольної роботи з математики

№ з/п	Види завдань	Кількість завдань	Кількість балів за кожне правильно виконане завдання	Максимальна кількість балів
1.	Задача на три дії	1	по 3 бали*	3 бали
2.	Знаходження значення виразу (з дужками) з багатоцифровими числами, що передбачає визначення порядку дій	1	по 2 бали**	2 бали
3.	Порівняння чисел і величин та перетворення величин	2	по 1 балу	2 бали
4.	Знаходження частини від числа	1	по 1 бали	1 бал
5.	Геометричний матеріал	1	по 2 бали**	2 бали
6.	Творче завдання або завдання з логічним навантаженням	1	по 2 бали	2 бали
Разом		7	-	12 балів

II комбінація підсумкової контрольної роботи для державної атестації з математики має формуватись з тестових завдань (відкритого і закритого типу), серед яких обов'язково одна задача на три дії та одне завдання з *геометричним матеріалом*.

Частину роботи (задачу і геометричний матеріал) учень письмово оформлює на аркушах зі штампом школи, дотримуючись вимог оформлення письмових робіт з математики. Тестові завдання виконує на окремому аркуші з тестовими завданнями, виданому вчителем. Усі письмові обчислення до завдань мають виконуватись відповідно у зошиті і на аркуші з тестами.

Вимоги до змісту завдань і їх оцінювання подано у таблиці 6.

Таблиця 6

Завдання для до формування змісту II комбінації підсумкової контрольної роботи з математики

№ з/п	Види завдань	Кількість завдань	Кількість балів за кожне правильно виконане завдання	Максимальна кількість балів
1.	Завдання закритого типу з вибором однієї відповіді серед трьох пропонуваніх варіантів ***	3	по 1 балу	3 бали
2.	Завдання відкритого типу на встановлення послідовності або відповідності між 6 компонентами***	2	по 2 бали**	4 бали

3.	Завдання відкритого типу з короткою відповіддю ***	1	по 2 бали**	2 бали
4.	Завдання відкритого типу з розгорнутою відповіддю (задача	1	по 3 бали**	3 бали
Разом		8	-	12 балів

* якщо неправильно виконано одну дію задачі, її розв'язання оцінюється 2 балами, якщо неправильно виконано дві дії – 1 балом;

** якщо завдання виконано частково, воно оцінюється 1 балом.

*** контрольна робота має містити одне завдання з геометричним матеріалом, яке може бути подано в одному з позначених *** пунктів.